

■ Ἐπὶ τῇ Ἑορτῇ τῆς Φωτανοῦς Θείας Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν

Ὕμνος εἰς τὸ Θεῖον Φῶς*

Τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου
Ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ

Πράγματι, ἂν καὶ ἔχη τὴν ἐπωνυμία Φῶς, ἀλλὰ καλεῖται Φῶς Ἀληθινόν, μᾶλλον δὲ τὸ ἴδιο τὸ ἀληθινὸ Φῶς, τὸ ὁποῖο ὁ Θεὸς ἐνδύεται σὰν ἱμάτιο·

Φῶς τοῦ ὁποίου τὴν ὑπερβολικὴ λαμπρότητα δὲν χωρεῖ κανένα κτιστό·

Φῶς πὸν νικᾷ ὅποιαδήποτε φύσι·

Φῶς πὸν ὀφθαλμὸς δὲν εἶδε καὶ αὐτὶ δὲν ἄκουσε καὶ σὲ καρδία ἀνθρώπου δὲν ἀνέβηκε ποτέ·

Φῶς πὸν βλέπεται μόνο ἀπὸ τοὺς Ἁγίους καὶ ἀπὸ αὐτοὺς μόνο ἐν Πνεύματι·

Φῶς πὸν κάμει τοὺς ὀρῶντας Φῶς, καὶ μάλιστα

Φῶς τέλειο, τελείου Φωτὸς γεννήματα·

Φῶς πὸν οἱ Ἄγγελοι δὲν μποροῦν νὰ κοιτάξουν·

Φῶς πὸν δοξάζουν Ἄγγελοι, πὸν δοξολογοῦν Ἀρχάγγελοι, ὅπου ἐστιάζεται αὐλὼς ὅλη ἡ νοητὴ διακόσμησις τῶν ὑπερκοσμίων καὶ

Παντοκράτωρ.
Μονρεάλε (Ἰταλία).

μαρτυρεῖ τὴν φιλανθρωπία τοῦ Λόγου γιὰ μᾶς·

Φῶς ἀπλό, ὑπερφυές, ἀσχημάτιστο, καθόλου παρόμοιο μὲ τὰ μεριστὰ σύμβολα·

Φῶς ἀνέσπερο, ἀκατάληκτο, ἄυλο, ἀφόρητο, ἀπρόσιτο, ἀσύγκριτο, ἄκτιστο·

Φῶς, διὰ τοῦ ὁποίου βλέπεται ἀληθινὰ ὁ Θεός,

Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος.
Ι. Μ. Μεταμορφώσεως, Κύμη Εὐβοίας.

Φῶς, διὰ τοῦ ὁποίου ἀποκαλύπτεται κάθε γνῶσις καὶ ὁ Θεὸς γνωρίζεται ἀληθινὰ ἀπὸ τὴν ἀγαπημένη ψυχή·

Φῶς ποὺ φανερώνει ἀπὸ πρὶν τὴν μελλοντικὴ ἀποκατάστασι·

Φῶς ποὺ οἱ Ἀπόστολοι εἶδαν σὲ ἔκστασι ἀπὸ κάθε αἰσθητικὴ καὶ νοερὰ ἀντίληψι, διότι μὴ βλέποντες κατ' αὐτὲς εἰσδέχθησαν τὴν ἀληθινὴ ὄρασι, καὶ πάσχοντες τὰ θεῖα προσέλαβαν τὴν αἴσθησι τῶν ὑπὲρ φύσι·

Φῶς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν·

Φῶς ὑψηλότερο καὶ πολυτιμότερο ἀπὸ ὅλα τὰ ποθητά·

Φῶς πρόξενο ἀκατάλυτης εὐφροσύνης σὲ αὐτοὺς ποὺ τὸ βλέπουν·

Φῶς ἀπόκρυφο ποὺ φανερώνεται, ὑπέρφωτος γνόφος, ἀόρατος ὄρασις, πάθος μακάριο καὶ πολυύμνητο·

Φῶς θεότητος, ἀστραπὴ θεότητος, ἀκτῖνα ἄναρχη θεότητος·

Φωτὸς ἀπροσίτου ἄβυσσος, θείας αἴγλης ἀπεριόριστος ἔκχυσις.

Ἔτερος ὕμνος εἰς αὐτὸ τὸ Φῶς*

Ἄν καὶ καλῆται Φῶς ἐκεῖνο τὸ ἄφραστο Φῶς, ἡ κοινὴ ἐλπίδα τῆς κλήσεώς μας, ἀλλὰ καλεῖται ἐπίσης καὶ θεότης τοῦ Θεοῦ καὶ δόξα τῆς φύσεώς Του.

Δόξα Πατρός, δόξα Υἱοῦ, δόξα Πνεύματος, δόξα τοῦ Φωτὸς τοῦ Υἱοῦ, φυσικὴ καὶ ἄναρχη, ἀθέατη θεϊκὴ τοῦ Θεοῦ Λόγου δόξα, τῆς ὁποίας ὁ Χριστὸς παρουσίασε στὸ Ὅρος μικρὸ μέρος, καὶ ἔδειξε τὸν ἔνοικο στὴν σάρκα Θεὸ καὶ τὴν θεία καὶ οὐσιώδη ὠραιότητά Του·

δόξα τῆς θεϊκῆς βασιλείας ἀτελεύτητη καὶ αἰώνια,

δόξα προτέλεια καὶ ὑπερτέλεια καὶ ἐπέκεινα ὄλων·

βασιλεία τῶν οὐρανῶν, Θεοῦ βασιλεία ποὺ βλέπεται καὶ φθάνει μὲ δυναμικὴ ἀποκάλυψι·

ὁμορφία τοῦ ἀληθινὰ δυνατοῦ ποὺ εἶναι θεωρητὸ μόνον ἀπὸ τοὺς καθαρισμένους ἀπὸ κάθε κακία·

εἶδος τῆς θεϊκῆς ὠραιότητος ποὺ μετέχεται μόνον ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἐφόρεσαν τὴν εἰκόνα τοῦ Ἐπουρανίου·

Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτήρος.
1600. Μουσείο Μπενάκη.

Δῶρο θεώσεως, ἀνεκλάλητη ἀγένητος
θέωσις, πού δὲν ἔχει γένεσι, ἀλλὰ ἀνε-
πινόητη στοὺς ἀξίους φανέρωσι·

Χάρις Πνεύματος Ἁγίου, διὰ τῆς ὁποί-
ας μόνο φαίνεται ὁ Θεὸς στὴν ψυχὴ καὶ
στὸ σῶμα τῶν ἀληθινὰ ἀξιωμένων, ἀφοῦ
ἐνικήθησαν μὲ τὴν ὑπερβολὴ τῆς δόξης
τὰ φυσικὰ γνωρίσματα, γι' αὐτὸ καὶ λέ-
γεται κυριολεκτικῶς βασιλεία·

ἄπειρόδωρος ἔκχυσις, διὰ τῆς ὁποίας
ὁ καθένας μας θεοῦται ἀνάλογα μὲ τὴν
κάθαρσι, καθὼς λαμπρύνει τὴν φύσι μὲ
τὸ ὑπὲρ φύσιν Φῶς καὶ κατὰ τὴν ὑπερβολικὴ δόξα φέρει ἐπάνω ἀπὸ
τοὺς οἰκειοὺς ὄρους·

Λαμπρότης τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἴδιας τῆς Θείας Φύσεως, πού δὲν
βλέπεται μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔρχεται μέσα στοὺς ἀξίους·

ἔλλαμψις δυνάμεως τοῦ Πνεύματος θεία δύναμις, ἐνέργεια ἄρρητη·

προοίμιο τῆς Δευτέρας Παρουσίας τοῦ Χριστοῦ μέσα στὸ Φῶς,

κοινὸ βραβεῖο ὅλων ὅσοι ζοῦν κατὰ Θεόν, ἄθλο τῆς ἀρετῆς, ἀρ-
ραβῶν τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, καρπὸς τῆς ἱερᾶς ἡσυχίας πού γεν-
νᾶται στὴν καρδιά πού ἔγινε ἀσχημάτιστη καὶ ἀνείδειη, μὲ τὴν στέρη-
σι ὅλων τῶν νοημάτων·

ἄληθινῆς προσευχῆς ἀτελείωτο τέλος, λόγω τῆς ὑπεροχῆς τοῦ ἱε-
ροῦ ἔρωτος σὲ αὐτὴν πού ἐπιφαίνεται μὲ δύναμι Πνεύματος καὶ κα-
τεργάζεται τὴν ἀνώτερη καὶ ἐπάνω ἀπὸ τὴν κατανόησι ἔκστασι καὶ
ἀλλοίωσι, ἢ μᾶλλον πού ἀπομακρύνει καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἀνώτερα· διότι
ἀνεβάζει ἐπάνω καὶ ἀπὸ τὴν καθαρὰ προσευχῇ.

□

(*) Περιοδ. «Ἅγιος Κυρπιανός», ἀριθμ. τεύχους 315/Ιούλιος - Αὐγούστος 2003, σελ. 249-250. ● Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, Ἔπαντα τὰ Ἔργα, τ. 6, σελ. 98-101 καὶ 104-109: Πρὸς Ἀκίνδυνον Λόγος Ἀντιρρητικὸς Τέταρτος, Κεφ. ΚΑ', § 54 καὶ Κεφ. ΚΒ', § 57, Πατερικαὶ Ἐκδόσεις «Γρηγόριος ὁ Παλαμάς», ΕΠΕ, Θεσσαλονίκη 1987. ● Ἐπιμέλ. ἡμετ.

● Ὁ ἴδιος Ἅγιος βεβαιώνει ἀλλοῦ, ὅτι «καὶ ἡ μνήμη μόνη τοῦ φωτὸς ἐκείνου τοὺς συνετῶς ταύτη χρωμένους περιφανῶς ἀγιάζει καὶ πρὸς ἔρωτα καὶ πόθον ἐπεγείρει θεῖον» (Κατὰ Γρηγοῖρᾶ, Λόγος Γ', § 33).